

Lászlóffy Csaba

KÉTSÉGEINK HÁRMASOLTÁRA

Oratórium megszámíthatatlan hangra

A csángókutató Domokos Pál Péter emlékére

❶

Aki szembenéz veled
s aki önmagával néz farkasszemet.

A kockázat el van vetve -
féltes helyett költözhet-e
Isten magánya a szemedbe?

Ő a körülmények elől lohol
nincs tartozása senkinek sehol

lobogótlan vén zászlótartó reszkess
ott ahol minden nadrágtartó vesztes

ki kopog? mi sziszeg? gazdátlan kégyó
s fabogár! nektek sincs több kő- és fabéklyó

levendulaszag vén szekrénybe zárva
ahol feküdtél ágyad üres tárna

messziről kotyogsz mint elhagyott csónak
hogy nincs kincs ha a bányák beomolnak

hova-indulók sehová sem értek
szívet honvágyat mind felfal az érdek

kattogó kerekekre szerelt sorsok
Mária túlkiabálja a korzót

Jézust elragadta a nemezis
„lesz valuta ha megfeszítnek is!”

országformájú felhőcskére néz
s jóléti hullám mossa lábközét

anyátlan nyelv én nyelv nélküli gyermek
cipő alatt a homok sír legfeljebb

lehet-e azonosítani bár
önmagával e földet hogyha már

veletek többé nem? - a vers is elszáll
a költővel és nem lesz kész a leltár

mozdulatlan hazában mélyen
férgék osztozkodnak az örökségen.

Jövel Salamon kerál!
a kunok áttörték a gyepeket!

*„Móduvának nagy a széjje
Istenem vigy ki belőle”*

A világon nekünk csak egy kis hely jutott
terebúzás szilvaszemes szóttéséken
(szenteld meg esőkvei én istenem!)

Gyakorszítán hullj ki ocsú!
kelj ki tyúkmony!
szeljed négy felé a málét
cérnaszállal s megint négybe:
jusson Ónfalvára Husra
Forrófalva Völcsök Tatros
Lukacs- Lökös- Godzafalva
lakjon jól vele már egyszer!

*„Szárig kégyó jött bé kebelembe
anyám anyám iedes anyám
gyere vedd ki kégyót kebelembél”*

„ott láték egy asztalt bánatval terítve”

Mikor Csikból elindultál
tenmagadat is sirattad bátyám!

*„szép hazáját távol nézi
távol nézi úgy kesergi”*

Ház! adó! vesd a gyeplőt a lovak nyakába!
(az a kocogás az a vámsorompó
az a széthányt batyu!
„az emberben is vájkálnak ezek”

Pusztá ház! tulajdonoddal törlesztett adó(s) -
elkobzott telek, bezúzott telek-könyv -
könny könny könnyebb már úgyse lesz
*„csak a vezérkocsit kövesd
ha leszakadt s porba veszett is
róla a szalag - a gyeplőt ne feledd!”*

**A Magyar Királyi Országos Menekültügyi és Haza-
telepítési Kormánybizottságnál minden pontos leltár-
ba vétetik: a kukoricagóré, a nagy vonógereblye is**
(kivéve arcodon a két mély árkot kivéve a félelmet szemedben).
**„A telepes 14. számú leltári tárgya: 1 drb zsemlye-
színű tehén”**

(puffadton égbe rúgja négy lábát *mert mérget hajt a rét*) -

„No Istensegíts - itt válj feneketlen tóvá!”

Zátonyok között mint a Szeret piszkossárga vize——

„Jősz-e? Mennyünk nagyapámékn!”

**A holtágon egy ladik (KI TUDJA MERRE)
vetett ágyba párnafejre
fidres-fodros vetett földbe.**

Hess fehér kísértet, emlékezet!
A tűzhely takarékos lángja,
a darvadozó láthatárra
tompult tekintet s a sikátort eldugó

sorból kifordult vendég halszagú ruhája
minden olyan valóságossá nehezíti
ezt a bibliamély estét.

(S még hátravan a *végigélt csoda*:
a fiú lekászálódik az elkorhadt
keresztről s elindul megköszönni, hogy
begyógyították sebeit,
enni, inni adtak neki,
s magukra ismernek benne.)

*Mi tart fogva még? A szorongás? Vagy a csigolyák vonalán
felfutó fájdalom? Mikor volt az, hogy: egy lánggal csonkig égni?
Nem pusztító - önpusztító lánggal, vacogva olykor
s viaskodva, de nem ismerve a félelmet.
Mi vétettünk-e avagy világ hibája? Nézni, nézni szánakozón,
míg egész nemzetségünk alól kirúgják itt a széket?!*

*Visszahozzuk elkergetett tanítóinkat, visszavesszük elvett
templomainkat. De van-e még kinek? Mert akik annyit sem
arattak, mint amennyit vetettenek volt el a szilfakenyérből,
futottak seregestül bé Moldovába, hogy a kínhalált elkerülhessék
... azok most a Tatros völgyén, a Gyimeseken át
megindulnak-e vajon hazafelé?*

**„Idegen nyelv bébortja nyom,
Olasz papockák nyakadon,
Nem tudsz énekelni, gyónni,
Anyád nyelvén imádkozni.”**

Egész élet adatott a születéssel
nektek is, mint mindenkinek,
tudják a kívülállók, mégis gőgösek -
félbemaradt lépések
félbemaradt iskolák félbe-
maradt_____

③

Most már csak az élősdi sors maradt:
felfalni elevenen az anyanyelvet!
*tűz fohász otthon minden (volt) ő
vér emlő játék szerelem könnycsepp
és tenger a ködpára felett -
ajkad idegen éjszakákon a nyelv*

fagytól szabdalt húsára tapad
 keserű nyállal elkeverve fogaid
 zajtalanul őrlik a zúzódásokat
 már az ikes igék porcogóit ropogtatod
 s mind jobban kopog a szemed
 csak az éhségtől? vagy a felhabzsolt
 fénylő szavak nélkül maradt névelőraj
 egyhangúságában kikezdhetetlen kopogása ez:
a a a a - se jajgatás se kacagás —
 s az a rángatózó idegszál az a vértelenül
 vonagló csonk vagy csak értelmétől
 megfosztott igekötő mi akarhat még?

*nem aratok több szót
 csak betűt vetek
 meddig van rám itt még
 szükségetek?*

Te volnál az álreményekben rejtőzködő? Vagy inkább a baljós jeleket, alkalmi kísérteteket vigyázó. Nem estél *röppenetes vakságba*, hogy *tisztes imádsággal* akard megudvarolni az *hazug ördögöt*. A gondviselő (?) *Napkelet*, vagy a tékozló *Napnyugat* fényével zaklató Ázsia és Európa között: csak el ne fűrészelve valaki egy méter nyolcvan centis fekhelyedet!

Kádár Katalin • Eső